

РЕШЕНИЕ

№ 448

гр. Пазарджик, 17.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК в публично заседание на двадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Елеонора П. Серафимова

при участието на секретаря Петрана Ив. Динева
в присъствието на прокурора С. Д. П.
като разгледа докладваното от Елеонора П. Серафимова Гражданско дело № 20235200100463 по описа за 2023 година

Настоящото производство е образувано по предявен иск от **Д. Г. Т.** с ЕГН *****, от гр. В., ул. Т. **, чрез пълномощника адв. С. М. (**) против **ПРОКУРАТУРАТА на Република България**, гр.София, бул. „Витоша“ № 2.

В исковата молба са изложени следните обстоятелства:

Твърди се, че 18.04.2010г. на ищеца била причинена телесна повреда по хулигански подбуди, съставляваща престъпление по чл.131, ал.1, т.12 от НК за което и било образувано досъдебно производство № *** г. по описа на РУ-В. и № *** г. по описа на РП-В.. Този факт го мотивирал да повярва, че ще има лице, признато за виновно за нанесената му телесна повреда и че справедливостта ще бъде възстановена. Въпреки това обаче след извършване на инцидентни действия по разследването, същото било спряно на 07.12.2010 г. и продължило своя ход срещу неизвестен извършител, какъвто Прокуратурата не положила никакви усилия да издири. В този смисъл се твърди, че след спирането, по делото не били извършвани нито процесуално-следствени действия, нито оперативно-издирвателни мероприятия от МВР, възложени от ПРБ - не били изготвяли и изпращали до разследващите органи и писма, с което да изискват данни за резултати от издирването по спрени срещу неизвестен извършител досъдебни производства; наблюдаващите

прокурори не проверявали на всеки три месеца дали са налице данни за отпадане основанието за спиране, както и не вземали мерки за извършване на допълнителни действия по разследването; не предприели действия да извършат лично действия по разследването поради обективна невъзможност и/или бездействие на разследващия орган, както и не сигнализирали ръководителя на съответната структура на МВР за бездействието по разследването.

Твърди се, че всички бездействия били осъществени и в нарушение на Заповед № **г., на Зам.адм. ръководител – зам. - районен прокурор на РП-Пазарджик във вр. със Заповед № ***г., на Гл.инспектор на Инспекторат на ВСС, както и в нарушение и на Разпореждане № **г. и Разпореждане № ** г. на Адм.ръководител-Районен прокурор на РП-Пазарджик, които били отменени със Заповед № **г.

Обобщено е, че след цялото описано бездействие продължило за период над 10 години посоченото ДП № *** г. по описа на РУ-В., и № *** г., на РП-Пазарджик било възобновено и прекратено с Постановление от 18.11.2022 г., което влязло в законна сила на 05.12.2022 г., като по този начин били изчерпани и правните възможности за защита на ищеца Т..

Изложени са съображения, че от страна на ищеца била и изпълнена процедурата по Глава трета „а“ от ЗСВ, като той сезирал ИВСС и Министерство на правосъдието, а след извършена проверка от ИВСС с Констативен протокол изх. № ***г. се установило, че след спирането на делото не са били извършени никакви действия, поради което наказателното производство било прекратено по давност предвид изтичане на срока по чл.80, ал.1,т.4 от НК. С Писмо изх. № *** г. на МП, на ищеца била указана възможността за предявяване на иск за вреди от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок.

Излага се тезата, че поради бездействието на разследващите органи ищецът бил лишен от правната възможност за завеждане на иск по чл.45 ЗЗД поради изтеклата давност по реда на чл.110 ЗЗД, считано от датата на причиненото увреждане. Наред с това, според съображенията на ищеца, в случая не-развитието на наказателното производство към неговата съдебна фаза поради бездействието на разследването, съставлявал спор за граждански права по смисъла на ЕКЗПЧОС. Сочи се като аргумент и разпоредбата на

чл.300 ГПК, от чийто последици в случая ищецът бил лишен поради въпросното бездействие. Излагат се съображения.

Твърди се, че липсата на ефективно разследване по досъдебното производство относно причинената телесна повреда, начина и механизма на причиняването ѝ, довело до настъпването на претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в разочарование относно дейността на разследващите органи, фрустриране относно липса на наказание за лицето/лицата причинили телесната повреда, изпитване на чувство на безпомощност, чувство на недоволство поради липса на наказание, усещане за липса на правова държава, непровеждането на ефективно разследване относно причинената телесна повреда породило у ищеца чувство на недоверие в разследващите органи. Прокуратура на РБ не е изпълнила свои задължения, свързани с изпълнение на правомощията по чл.13 от НПК, което се установило в хода на проверката от ИВСС и МП, а в техните актове били посочени конкретни нарушения, пропуски и било констатирано неразумно продължило бездействие, което при разследването довело до невъзможност за установяване на обстоятелствата относно причинената телесна повреда.

Предвид така наведените факти и обстоятелства ищецът претендира по реда на чл.2б от ЗОДОВ да се осъди ответника да му заплати сумата от 25 001 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на ИМ до окончателното изплащане на сумата, както и разноските по делото, които да бъдат заплатени по следната банкова на упълномощения процесуален представител с IBAN ***.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника, чрез представител от ОП-Пазарджик, в който се съдържа становище, както за недопустимост, така и за неоснователност на претенцията.

Излагат се съображения, че претенцията е недопустима, тъй като в конкретния случай ищецът не бил легитимиран да претендира обезщетение по реда на чл.2б от ЗОДОВ, доколкото се явява пострадал от престъпление, протекло в кратки процесуални срокове - от образуването до спиране на разследването изминали по-малко от три месеца. Според изложената теза, ищецът останал недоволен от този процесуален изход на наказателното производство и именно прекратяването на делото било правопораждащият факт, от който ищецът се чувствал увреден. Сочи се, че претенцията била

неправилно формулирана и правното ѝ основание не бил посоченият текст на чл.26 от ЗОДОВ.

По съществуващото на спора се твърди, че процесуалните действия, на които се основало искането за обезвреда били свързани с начина на провеждане на разследването и крайният резултат от него, а именно - неустановяване извършителите на деянието и последвалото от това първоначално спиране, а впоследствие и прекратяване поради изтекла преследвателна давност на наказателното производство. Пояснява се, че ДП №*** г. на РУ-В. било образувано с постановление от 23.08.2010 г. в условията на чл.212, ал.1 НПК за извършено престъпление по чл.131, ал.1, т.12, вр. с чл.130, ал.1 НК, вр. чл.20, ал.2 НК, като след проведено разследване и поради неразкриване извършителя на деянието, на 01.11.2010 г. производството било спряно на основание чл.244, ал.1, т.2 НПК. Поради окончателното неразкриване извършителя на процесното престъпление от страна органите на МВР, с постановление от 18.11.2022 г. производството било прекратено поради изтекла преследвателна давност.

Липсвали твърдения и ангажирани доказателства за това, че от страна на наблюдаващия досъдебното производство прокурор в периода между образуването и спирането му през 2010 г. не са извършвани адекватните и наложителни действия по разследването. Възражава се, че продължителността на разследването не се сочела никъде в ИМ, като оплакванията и претенциите на ищеца били само спрямо крайният изход на делото - прекратяването по давност, без да бъдат привлечени лица към наказателна отговорност.

Излагат се съображения, че в тежест на ищеца било да ангажира доказателства за обстоятелствата: 1.) че притежава качеството на пострадал по смисъла на чл. 74 от НПК в образуваното наказателно производство; 2.) за продължителността на проведеното наказателно производство и за обстоятелството, че е нарушено правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, съгласно чл. 6, § 1 от КЗПЧОС; 3.) за претърпените имуществени/неимуществени вреди; 4.) за наличието на причинно-следствена връзка между допуснатото нарушение по чл. 6, § 1 от КЗПЧОС и претърпените вреди; 5.) за размера на дължимото обезщетение.

Обобщено възраженията на прокуратурата са в смисъл, че липсвали действително претърпени вреди, като пряк и непосредствен резултат от

нарушено право на разумно разглеждане на делото. Недоказан бил и размера на претенцията от 25 001 лева, а по отношение на претенцията за законна лихва от датата на увреждането се сочи, че за меродавен момент следвало да се приеме датата на прекратяване на наказателното производство 18.11.2022 г.

Отделно се излага тезата, че ищецът всъщност разполагал с възможността да предяви правата си по гражданскоправен ред, доколкото гражданският съд има компетентността да установява всички факти от състава на деликта, дори когато евентуално да съставлява престъпление и ако изхода на спора зависи от установяването на престъпно обстоятелство, то същото би подлежало на спиране до приключването на наказателното дело, като по този начин давността по отношение на гражданскоправната претенция би била прекъсната. Неиздържани в този смисъл били доводите на ищеца, че неразкриването на самоличността на конкретните извършители, се е явявало пречка за предявяването на правата му пред гражданския съд и същите не могли да обосноват извод за действително претърпени вреди, представляващи пряк резултат от допуснато забавяне в развитието на производството.

Относно претендираните разноси се прави възражение, че делото не се отличавало с фактическа или правна сложност, поради което евентуално възнаграждение за адвокатски хонорар не следвало да превишава минималните размери, определени в Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а поради неоснователността на претенцията разноси не следвало да се присъждат.

В процеса са събрани доказателства за установяване твърденията на страните.

След анализ на приетите по делото доказателства и при съобразяване доводите на страните, решаващият съд при спазване разпоредбите на чл.235 и чл.236 от ГПК приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Правното основание на предявените иски е чл.26 от ЗОДОВ - главният иск и чл.86 от ЗЗД на акцесорния.

Нормата на чл.26 от ЗОДОВ предоставя самостоятелен ред, по който всеки гражданин и юридическо лице може да търси отговорност на държавата и да претендира обезщетение за вреди, представляващи пряка и непосредствена последица от нарушение на правото на разглеждане и

решаване на делото в разумен срок, съгласно [чл.6 §1 от КЗПЧОС](#) т.е. конкретното наказателно производство обуславя съдебната защита на гражданско право с титуляр жертвата на престъпление по смисъла на [чл.6 §1 от КЗПЧОС](#). Следва обаче да се съобрази, че по реда на [чл.2б от ЗОДОВ](#) държавата е длъжна да обезщети само вредите, които са пряка последица от неразумно бавните действия на правозащитните органи, но не и вредите от престъплението.

В случая ищецът претендира обезщетение въз основа на твърдения както за вреди, настъпили от самото престъпление (страх и тревожност, засягане на честта и достойнството му и др., които е изпитвал след преживяното), така и от бавното производство довело до ненаказване на извършителите. Съгласно [чл.6 §1 от КЗПЧОС](#) всяко лице "при определянето на неговите граждански права и задължения", има право на справедливо и публично гледане на делото, в разумен срок и нарушението на това субективно материално право поражда отговорност за обезщетение на базата на деликта. В случая продължителността на наказателното производство значително надхвърля законоустановените в [НПК](#) срокове, а фактическата сложност на следственото дело, не може да оправдае продължилото повече от 12 години досъдебно производство за установяване на фактите, поради което е налице нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, съгласно [чл.6 §1 от КЗПЧОС](#). В този смисъл от приетото копие на ДП с № ЗМ *** г. по описа на РУП – В. се установява, че ищецът е разпитан и са му разяснени правата на пострадал по чл.74 и следващите от НПК през месец август 2010 г. От органите на ДП са извършени последващи оперативно – следствени действия за установяване извършителя на престъплението, но такъв не е установен и затова и на основание чл.244 ал.1 т.2 от НПК наказателното производство е спряно с постановление на РП-В. на 07.12.2010 г. Не се установява след тази датата да са предприети каквито и да е било действия по разследването до постановяване на възобновяване и прекратяване на ДП №*** г. на 18.11.2022 г. от РП-В.. Следователно от датата на спиране на ДП до неговото прекратяване са изтекли повече от 11 години, срок през който липсват данни по това ДП да са извършвани каквито и да е било действия по разследването от органите на досъдебното производство. Съгласно установената практика ([Решение № 66 от 2.04.2015 г. по гр. д. № 5813/2014 г. на III г. о.](#), [Решение № 72 от 18.05.2017 г. на ВКС по гр. д.](#)

№ 3619/2016 г., III г. о., ГК, и др.) механизмът, по който се прави извод дали е спазено изискването за разумен срок е следният: установява се продължителността на релевантния период и след това се преценява дали този период е разумен. Разумността се оценява с оглед обстоятелствата по делото, като се търси баланс между интересите на лицето възможно най-бързо да получи решение и необходимостта от внимателно проучване и правилно провеждане на наказателното производство. При преценката си за разумността на релевантния период, решаващият съд прилага три критерия: сложност на делото, поведение на участниците в производството и поведение на компетентните органи. Сложността на делото се преценя съобразно естеството на фактите, които следва да бъдат установени, броя на обвиняемите и свидетелите, нуждата да се получат документи по делото, съединяването на делото с други дела, встъпването на други лица в процеса и всички други релевантни обстоятелства. За преценка поведението на компетентните органи - голямо значение имат усилията им за ускоряване на производството, като принципът е, че компетентните правозащитни органи са тези, от които се очаква да следят всички участници в производството да полагат максимални усилия за предотвратяване на ненужно забавяне. В случаят делото не е с фактическа и правна сложност и както бе посочено вече след провеждането на първоначалните следствени действия и спирането му, други такива действия не са извършвани от разследващите органи. В този смисъл поради бездействието на последните досъдебното производство е продължило неразумно дълго и в крайна сметка е прекратено поради изтичане на давността за преследване на престъплението. Ето защо направените от ответната прокуратура възражения в обратния смисъл, съдът приема за неоснователни.

С оглед на така установеното и доколкото не са ангажирани доказателства, опровергаващи твърденията на ищеца, съдът намира, че същият е претърпял претендираните от него неимуществени вреди - безпокойство и несигурност, разочарование и загуба на доверие в институциите, чувство за липса на справедливост, притеснение, че виновните лица за извършените спрямо него репресивни действия няма да бъдат наказани. Този си извод съдът съобразява с редица решения на ЕСПЧ, в които се приема, че относно неимуществените вреди съществува оборима презумпция, че неразумната продължителност на производството причинява

такива, поради което по начало не е необходимо да се доказват изрично обичайните, типични неимуществени вреди, които винаги се търпят от лице, когато съдебното производство е продължило извън рамките на разумния срок, като притеснения и безпокойство за неговото развитие и от евентуален неблагоприятен изход, накърняване на чувството за справедливост и на доверието му в държавността поради забавяне на делото (в т. см. Решение № 60265 от 20.12.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1701/2021 г., IV г. о., ГК и мн.др.).

По делото не се твърди и не са ангажирани каквито и да било доказателства, сочещи на негативни изживявания, надхвърлящи по интензитет обичайните такива от неразумната продължителност на следственото дело.

Поради всичко изложено до тук настоящият състав приема, че предявеният от Д. Т. иск по чл.2б от ЗОДОВ против Прокуратурата на РБ е частично основателен и че справедливото обезщетение за неимуществени вреди от нарушаване правото за разглеждане на делото в разумен срок е в размер на 8 000 лева, до който размер следва бъде уважен, като за горницата над тази сума до претендираните 25 001 лева като неоснователен ще следва да се отхвърли.

На основание чл.10 ал.3 от ЗОДОВ ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца платената от последния държавна такса в размер на 10 лева. Ответникът дължи и плащане на възнаграждение за един адвокат, съразмерно с уважената част от иска. В случаят то следва да се определи по реда на чл.38 ал.2 от ЗА, както е поискано от ищеца, но при липса на представен списък на разноските по чл.80 от ГПК и е в размер на 847,99 лева, като е съобразено с разпоредбите чл. 7, ал. 2, т. 4 на действащата Наредба за минималните размери на адвокатските възнаграждения и е съразмерно с уважената част на иска.

Воден от горното Пазарджишкия окръжен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, гр.София, бул."Витоша" № 2, ДА ЗАПЛАТИ на Д. Г. Т. с ЕГН ***, от гр. В., ул. Т. **, на основание чл.2б от ЗОДОВ сумата 8 000 (осем хиляди) лева,**

представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди в резултат на нарушаване на правото на разглеждане и решаване в разумен срок на ДП № * г. по описа на РУП-В. и преписка с вх.№ *** г. по описа на РП - В., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 03.08.2023 г. – дата на подаване на исковата молба в съда до окончателното плащане, КАТО ЗА РАЗЛИКАТА от 8000 (осем хиляди) лева до 25 001 (двадесет и пет хиляди и един) лева ОТХВЪРЛЯ иска по чл.26 от ЗОДОВ КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН.**

О С Ъ Ж Д А ПРОКУРАТУРА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, гр.София, бул."Витоша" № 2, ДА ЗАПЛАТИ на Д. Г. Т. с ЕГН ***, от гр. В., ул. Т. **, разноси по делото в размер на 857,99 (осемстотин петдесет и седем лева и 99 ст.) лева, представляващи платена държавна такси и адвокатски хонорар.**

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Пловдивския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пазарджик: _____